Gmina Wilkowice

Urząd Gminy w Wilkowicach
ul. Wyzwolenia 25, 43-365 Wilkowice
NIP: 9372632468; REGON: 072182309
tel: +48 33 499 00 77; e-mail: sekretariat@wilkowice.pl

Wilkowice, dnia 07.11.2025 r.

ORG.0003.1.2025
GO.KW.568.2025

Szanowny Pan
Paweł Handzlik – Radny Gminy Wilkowice
ul. Wyzwolenia 25
43-365 Wilkowice

Dotyczy: Odpowiedź na interpelację 1/PH/2025 w sprawie rozważenia propozycji obniżenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla seniorów, emerytów oraz osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej.

W odpowiedzi na interpelację z dnia 28 października 2025 r. nr 1/PH/2025 uprzejmie informuję, że zgodnie z zapisami ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2025 r. poz. 733), Rada Gminy w drodze uchwały może:

- na podstawie art. 6j ust. 2a, wskazanego przez Pana w interpelacji „(...)zróżnicować stawki opłat, o których mowa w ust. 1 i 2, w zależności od powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego, ilości zużytej wody z danej nieruchomości lub lokalu mieszkalnego, liczby mieszkańców zamieszkujących nieruchomość, liczby osób lub ilości zużytej wody w gospodarstwie domowym, odbierania odpadów z terenów wiejskich lub miejskich, a także od rodzaju zabudowy lub od faktu objęcia nieruchomości uchwałą, o której mowa w art. 2a ust. 1. Rada Gminy może stosować łącznie różne kryteria różnicujące stawki opłat.";
- oraz na podstawie art. 6k ust. 4 może zwolnić w całości lub w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, w części dotyczącej gospodarstw domowych, w których dochód nie przekracza kwoty uprawniającej do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, o której mowa w art. 8 ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej(...)".

1) W odpowiedzi na pytanie nr 1 niniejszej interpelacji informuję, że wprowadzenie odrębnych ulg lub zwolnień dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, w szczególności osób spełniających kryteria dochodowe uprawniające do świadczeń z pomocy społecznej w opłatach za gospodarowanie odpadami komunalnymi nie było przedmiotem rozmów i dyskusji na temat ich wprowadzenia, z uwagi na sytuację finansową systemu gospodarki odpadami w Gminie. Wprowadzenie ulg lub zwolnień dla

określonych grup mieszkańców wiązałaby się z koniecznością pokrycia powstałej różnicy z budżetu gminy, lub odpowiednim zwiększeniem stawek dla pozostałych właścicieli nieruchomości. Główną przeszkodą były zatem ograniczenia finansowe. Należy zaznaczyć, że system opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi powinien się samofinansować, tj. wpływy z opłat za odpady powinny pokrywać koszty funkcjonowania systemu. Na podstawie art. 6r ust. 2da pkt 1 u. c. p. g., Rada Gminy Wilkowice zobowiązana była w latach 2021-2023 do podjęcia uchwał w sprawie pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych Gminy Wilkowice niepochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Wysokość ww. środków, którą należało dołożyć z budżetu Gminy, przedstawia się następująco:

- w 2021 r. - 558 690,30 zł,
- w 2022 r. - 578 681,89 zł,
- w 2023 r. - 1 543 480,64 zł.

Zdecydowanie największy wpływ na niezbilansowanie się systemu w ostatnich latach miał wzrost cen za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych, co zostało przedstawione w prezentacji na sesji Rady Gminy w Wilkowice w dniu 27 sierpnia 2025 r.

Oczywiste jest, że środki, które zostały przeznaczone na pokrycie kosztów związanych z gospodarką odpadami, również pochodziły od mieszkańców, którzy uiszczają podatki i opłaty lokalne na terenie Gminy Wilkowice.

Należy zaznaczyć, że zgodnie z uchwałą nr XXXV/327/2021 z dnia 27 października 2021 r. w sprawie zmiany uchwały nr XIII/112/2019 Rady Gminy Wilkowice z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie wyboru metod oraz ustalenia stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie Gminy Wilkowice, oraz zwolnienia z części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym w przypadku zadeklarowania w deklaracji określającej wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi kompostowania bioodpadów stanowiących odpady komunalne w przydomowym kompostowniku naliczona zostaje ulga w wysokości 10% od opłaty miesięcznej. Wysokość tej ulgi w 2024 roku wyniosła 241 965,42 zł.

Jednocześnie zgodnie z art. 6j ust. 3f „W przypadku nieruchomości, na której zamieszkują mieszkańcy, opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi ustalana na podstawie metody, o której mowa w ust. 1 pkt 2, nie może wynosić więcej niż *7,8%* przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę ogółem za gospodarstwo domowe". Oznacza to, że jeśli Gmina stosuje tę metodę (opłata wyliczana jest na podstawie ilości zużytej wody z danej nieruchomości), to stawka tej opłaty

nie może przekraczać kwoty 247,03 zł na miesiąc na jedną złożoną deklarację. Kwota ta obowiązuje aktualnie do czasu nowego Obwieszczenia Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w sprawie przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę ogółem. W przypadku naliczenia wyższej kwoty opłaty miesięcznej kwota różnicy nie wpływa do budżetu, gdyż mieszkaniec jej nie płaci. Ograniczenia te dotyczą tylko tej, konkretnej metody naliczania opłaty. W skali roku (2024) była to kwota 311 833,92 zł.

Powyższe czynniki są znacznym uszczupleniem budżetu przeznaczonego na system gospodarki odpadami komunalnymi, co uniemożliwia wprowadzenie kolejnych ulg bez ryzyka zwiększenia dopłaty z budżetu Gminy.

Skutki finansowe mogą rodzić zarzuty o nienależyte planowanie budżetu lub podjęcie uchwały powodującej niedobór środków na realizację obowiązków własnych gminy.
Uchwała przyznająca ulgę może być poddana kontroli przez organy zewnętrzne (np. regionalne izby obrachunkowe, wojewodę lub inne instytucje kontrolne). Jeżeli uchwała zostanie przyjęta bez odpowiedniego uzasadnienia finansowego lub bez zabezpieczenia skutków budżetowych, możliwe są zastrzeżenia, a w skrajnych przypadkach zalecenie jej zmiany lub stwierdzenie jej niezgodności z prawem.

2) W odpowiedzi na 2 pytanie uprzejmie informuję, że:

a) Przy metodzie naliczania opłaty za odpady komunalne od ilości zużytej wody z danej nieruchomości, ograniczeniem może być sytuacja, w której na nieruchomości zamieszkują osoby stanowiące dwa odrębne gospodarstwa domowe, a jedna osoba składa deklarację za „cały budynek", bo np. jest właścicielem nieruchomości (zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach) i rozlicza się wg jednego wodomierza zainstalowanego dla całej nieruchomości, a nie jest dysponentem GOPS Wilkowice. W takiej sytuacji trudno będzie naliczyć ulgę dla osób spełniających kryterium o pomocy społecznej w tym budynku.

b) Również w przypadku kiedy deklarację złożyła osoba uprawniona do ulgi na podstawie ustawy o pomocy społecznej, a w skład jej opłaty za odpady komunalne (czyli ilości zużytej wody) wchodzą np. dwa gospodarstwa z tego samego budynku, w tym jedno niespełniające tego kryterium, to przy metodzie naliczania opłaty od ilości zużytej wody takie przypadki mogą stanowić przeszkodę formalną.

c) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS) dysponuje danymi wrażliwymi i nie może ich przekazywać innym podmiotom bez podstawy prawnej lub wyraźnej zgody zainteresowanego. W praktyce oznacza to, że gmina nie może automatycznie pozyskiwać od GOPS potwierdzeń dochodu bez zgody osoby zainteresowanej.

d) Wprowadzenie ulgi pociąga za sobą wydłużenie czasu obsługi mieszkańca poprzez przyjmowanie wniosków, weryfikację dokumentów, prowadzenie ewidencji, rozliczenia, kontrolę prawidłowości przyznawania ulg, co w praktyce może oznaczać opóźnienia w rozliczeniach.

e) Dochody nieujawnione w dokumentach urzędowych (np. dochody z nieformalnego zatrudnienia) utrudniają rzetelną weryfikację. To rodzi ryzyko, że ulga trafi również do osób, które formalnie spełniają kryteria, lecz faktycznie mają wyższe dochody.

Konsekwencją są trudności w weryfikacji uprawnień do ulgi - konieczność przyjęcia procedury, w której to wnioskodawca składa stosowne dokumenty. W przypadku braku jednolitego i wiarygodnego dokumentu potwierdzającego dochód istnieje ryzyko np. zaskarżeń decyzji o odmowie przyznania ulgi. Gminy stosujące przedmiotową ulgę, w praktyce spotykają się z tego rodzaju trudnościami.

3) Z informacji uzyskanych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wilkowicach liczba mieszkańców/gospodarstw domowych spełniających kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 6k ust. 4 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, którzy aktualnie korzystają z pomocy tego Ośrodka, przedstawia się następująco:

Okres od 1 stycznia 2025 r. do 31 października 2025 r.								
Gospodarstwo	**1 os.**	**2 os.**	**3 os.**	**4 os.**	**5 os.**	**6 os.**	**7 os.**	**8 os.**
Pomoc społeczna	14	3	0	0	3	0	0	0
Świadczenia rodzinne	0	5	14	9	12	1	2	1
Program "Czyste powietrze"	3	0	1	1	0	1	0	0
RAZEM	**17**	**8**	**15**	**10**	**15**	**2**	**2**	**1**

Zaznaczyć należy, że dochody ustalane na potrzeby pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych są różne. W pomocy społecznej za dochód uważa się sumę miesięcznych dochodów osób w rodzinie za miesiąc poprzedzający złożenie wniosku o pomoc. Natomiast ustalenie dochodu w świadczeniach rodzinnych następuje na podstawie roku bazowego aktualnie, tj. 2023 r.

Jednocześnie odnosząc się do pytania nr 3 interpelacji 1/PH/2025, informuję, iż oszacowanie liczby mieszkańców spełniających kryteria dochodowe pomocy społecznej jest niemożliwe do zrealizowania, ponieważ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wilkowicach nie posiada informacji o dochodach osób,

które nie ubiegają się o świadczenia. Tym samym brak jest możliwości do przeprowadzenia pełnej analizy populacyjnej.

4) Na podstawie powyższych danych została dokonana analiza możliwości zastosowania ulg w opłatach za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla wybranych grup społecznych, tj. mieszkańców o niskich dochodach. Rozważania te prowadzone były m.in. w kontekście art. 6k ust. 4 u. c. p. g. oraz art. 8 ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej a także zasad funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy.

Z informacji uzyskanej z GOPS wynika, że do różnych programów, które np. zostały wymienione w powyższej tabeli dochody mogą być liczone na podstawie innych kryteriów dochodowych. Zatem nie zawsze mogą to być osoby o niskich dochodach zgodnie z art. 8 ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, a mogą spełniać kryteria do udzielenia im pomocy na podstawie wyżej wymienionego artykułu ustawy. Należy zaznaczyć, że o ewentualne zaświadczenia komu została udzielona pomoc mogłyby ubiegać się tylko osoby zainteresowane.

Dlatego przed podjęciem decyzji o udzieleniu ulg w opłacie za gospodarowanie odpadami komunalnymi, kluczowe mogą być informacje przedstawione przez przedstawiciela GOPS, w celu rozwiania wszelkich wątpliwości komu ta ulga będzie się należała.

Jednakże biorąc pod uwagę liczbę osób korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (dane z tabeli) tj. 70 osób przy założeniu, że wszystkie te osoby spełniają kryteria dla osób o niskich dochodach a stawka opłaty kształtowała by się na poziomie 50% (7,50 zł) opłaty jaką planuję się za 1 m^3 w 2026 r. tj. 15 zł i przy ilości zużytej wody 3m^3 na jedną osobę na miesiąc (dane z Rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie określenia przeciętnych norm zużycia wody - brak danych ze spółki) - ewentualny roczny koszt ulgi wynosiłby 18 900,00 zł (czyli np. jest to wysokość kwoty faktury za odpady w lutym 2025 r., dostarczonych przez mieszkańców na PSZOK).

Oczywiste jest, że jeśli zużycie wody okazałoby się większe lub zmieniałaby się liczba osób albo stawka opłaty, wartość ta byłaby inna.

Z powyższej analizy wynika, że ustawa dopuszcza udzielenie ulg jedynie w ściśle określonych sytuacjach, w tym dla osób spełniających kryteria pomocy społecznej.

Dotychczas Gmina nie proponowała ulg dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, w szczególności osób spełniających kryteria dochodowe uprawniające do świadczeń z pomocy społecznej, gdyż system opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi powinien się samofinansować, tj. wpływy z opłat za odpady nie pokrywały kosztów funkcjonowania systemu. Wprowadzenie ulg lub zwolnień dla określonych grup mieszkańców wiązałby się z koniecznością pokrycia powstałej różnicy z budżetu gminy,

lub odpowiednim zwiększeniem stawek dla pozostałych właścicieli nieruchomości. Problemem może też być sposób rozliczania się przez powyższe osoby, który został opisany w punkcie 2 niniejszego pisma.

Należy zaznaczyć, że na bieżąco analizowane są również zaległości w opłacie za odpady komunalne. Wynikają one stąd, że usługa jest realizowana przez podmiot odbierający odpady (samochód podjeżdża pod nieruchomość, zabiera odpady), następnie odpady zostają zagospodarowane w instalacji (koszt), a brak jest płatności w terminie za wykonaną usługę. Często brak jest też możliwości dochodzenia od właścicieli nieruchomości należnych kwot. W takim przypadku koszty tego odbioru ponoszą osoby płacące w terminie i jest to dla nich krzywdzące, zwłaszcza w kontekście, że gmina musi zapewnić odbiór odpadów od mieszkańców, a następnie dochodzić swoich zaległości.

Wysokość zaległości w poszczególnych latach przedstawia się następująco:

- na dzień 31.12.2023 roku w wysokości 316 138,95 zł,
- na dzień 31.12 2024 roku w wysokości 304 047,03 zł,
- na dzień 31.10.2025 roku w wysokości 340 123,75 zł.

Stosownie do art. 6 ust. 12 do opłat za odpady komunalne stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2025 r. poz. 111 ze zm.), z tym że uprawnienia organów podatkowych przysługują wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta.

Zgodnie z art. 67a § 1 Ordynacji podatkowej w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym na wniosek podatnika może umorzyć w całości, lub w części zaległość podatkową, lub odsetki za zwłokę.

O tego rodzaju przesłance „ważnego interesu" można mówić np. w razie znacznego obniżenia zdolności płatniczych dłużnika, spowodowanych zdarzeniem losowym (tj. choroba, utrata pracy, powódź, pożar, kradzież, lub inne zdarzenie losowe uznane za wyjątkowe).

Z ważnym interesem możemy mieć do czynienia również wówczas, gdy podatnik znalazł się w trudnej sytuacji życiowej, której nie mógł przewidzieć lub której nie mógł zapobiec. Natomiast pod pojęciem „interesu publicznego" należy rozumieć pewną potrzebę (dobro), której zaspokojenie powinno służyć zbiorowości lokalnej (mieszkańcom gminy) lub całemu społeczeństwu.

Zatem oprócz ulg i zwolnień wskazanych w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (art. 6k ust. 4), możliwe jest odroczenie terminu płatności, rozłożenie zapłaty na raty, umorzenie zaległości podatkowej na wniosek podatnika, na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa (art. 67a § 1) i takie wnioski były rozpatrywane przez Organ na przestrzeni ostatnich lat:

- w 2023 r. - na kwotę 3 576,00 zł,
- w 2024 r. - na kwotę 8 231,53zł,

- na dzień 31.10.2025 r. - na kwotę 2 523,20 zł.

Z uwagi na powyższe, zarówno ograniczenia formalne i techniczne jak i konieczność zapewnienia równowagi finansowej systemu gospodarowania odpadami, stanowią istotne czynniki wpływające na możliwość wprowadzenia ulg.

Niemniej jednak temat ten pozostaje przedmiotem zainteresowania Władz Gminy i będzie ponownie rozważany, zwłaszcza w kontekście planowanej nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gdzie przewidziano możliwość rozszerzenia katalogu ulg i zwolnień, m.in. dla seniorów oraz innych grup społecznych. Projekt ustawy zakłada, że gminy będą mogły wprowadzać dodatkowe ulgi dla określonych grup mieszkańców, takich jak osoby starsze w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o osobach starszych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1705 i z 2024 r. poz. 834), osoby niepełnosprawne o każdym albo wybranym stopniu niepełnosprawności, których niepełnosprawność została potwierdzona stosownym orzeczeniem, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2025 r. poz. 913).

Projekt zakłada również, że Gminy mają zyskać większą elastyczność w kształtowaniu systemu opłat, czyli otrzymają większą swobodę w różnicowaniu stawek opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, co umożliwi im lepsze dostosowanie systemu do lokalnych potrzeb i możliwości mieszkańców.

Z poważaniem

Wójt

mgr Maciej Mrówka